Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2021-0716
(mr. dr. K. Engel, voorzitter en mr. W.H. Luk, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 22 januari 2021
Ingediend door	: De consument
Tegen	: Achmea Schadeverzekeringen N.V. h.o.d.n. Centraal Beheer, gevestigd te Apeldoorn, verder te noemen de verzekeraar
Datum uitspraak	: 11 augustus 2021
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies
Uitkomst	: Vordering afgewezen
Bijlage	: Relevante bepalingen uit de wetgeving en de verzekeringsvoorwaarden

Samenvatting

Autoverzekering. Ongeval. De consument vindt dat de verzekeraar de schade die hij heeft uitgekeerd aan de tegenpartij niet op de consument mag verhalen. Ook vindt de consument dat de verzekeraar een vonnis nodig heeft waaruit de aansprakelijkheid van de consument blijkt, alvorens de verzekeraar de schade op de consument kan verhalen. De commissie deelt deze opvattingen niet. De verzekeraar mocht zelf (met inachtneming van de belangen van de consument) de eventuele aansprakelijkheid van de consument beoordelen. Vervolgens had de verzekeraar geen vonnis nodig om verhaal te (mogen) zoeken op de consument.

1. De procedure

1.1 De commissie beslist op basis van haar reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de klachtbrief van de advocaat van de consument; 3) de aanvullende stukken van de advocaat van de consument; 3) het verweerschrift van de verzekeraar; 4) de repliek van de advocaat van de consument en 5) de dupliek van de verzekeraar.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument heeft gekozen voor een niet-bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft bij de verzekeraar een autoverzekering, waarop de verzekeringsvoorwaarden 'PAV-RV-01-181', verder te noemen de voorwaarden, van toepassing zijn. De relevante bepalingen uit de voorwaarden zijn in de bijlage bij deze uitspraak opgenomen.

2.2 Op 27 november 2019 is de consument als bestuurder van zijn auto betrokken geraakt bij een frontale aanrijding met een scooter, verder te noemen de tegenpartij. Het ongeval vond plaats op een smalle eenrichtingsweg uitgezonderd fietsers en bromfietsers, waarbij de consument en de tegenpartij elkaar tegemoet reden.

2.3 In het proces-verbaal van de politie is over de toedracht het volgende opgenomen:

"Toedracht:
Rapps. iov het OC naar de [straatnaam 1] thv 18, hier zou een aanrijding hebben plaatsgevonden tussen een scooter en een auto. Tp werden wij aangesproken door de bestuurder van de scooter vvk [kenteken van de scooter], hij is genaamd: [voorletter en achternaam van de tegenpartij]. Ook zagen wij de bestuurder van de auto vvk [kenteken van de auto] staan, hij is genaamd: [voorletters en achternaam van de consument]. Wij zagen dat [achternaam van de consument] onvast ter been was. Wij hebben [achternaam van de consument] dan ook onderworpen aan een alcohol test. Op straat blies [achternaam van de consument] een F indicatie waarop hij is aangehouden. Op het bureau op het ademanalyse apparaat blies [achternaam van de consument] 1000 ugl.

De auto vvk [kenteken van de auto] kwam vanaf de [straatnaam 2] [straatnaam 1] ingereden. Hij reed richting de [straatnaam 3]. Thv huisnummer 18 kwam de auto een scooter tegen die reed op de [straatnaam 1] vanaf de [straatnaam 3] richting het [straatnaam 2].
Beide voertuigen zijn met elkaar in botsing gekomen omdat de [straatnaam 1] best wel smal is en de auto bestuurder veel alcohol op had en de breedte schijnbaar niet meer goed kon inschatten."

2.4 De verzekeraar heeft de consument bij brief van 27 januari 2020 het volgende medegedeeld:

"*U bent niet verzekerd voor de schade*
Uit het proces verbaal blijkt dat u vanaf de [straatnaam 2] [straatnaam 1] bent ingereden. De tegenpartij reed u tegemoet. Vervolgens bent u in botsing gekomen met de tegenpartij. U was onder invloed van alcohol. Hierdoor bent u niet verzekerd voor de schade. Wij betalen de schade van de tegenpartij. U betaalt dit bedrag aan ons terug. Wij houden u op de hoogte."

2.5 Bij brief van 3 februari 2020 heeft de verzekeraar de consument medegedeeld dat de auto-verzekering per 3 april 2020 wordt beëindigd, omdat de consument volgens het proces-verbaal alcohol of verdovende middelen heeft gebruikt.

2.6 Op 6 april 2020 heeft de verzekeraar de consument verzocht het totaal aan de tegenpartij uitgekeerde schadebedrag van € 1.093,36 terug te betalen. Aangezien betaling uitbleef, heeft de verzekeraar de consument diverse herinneringsbrieven verzonden.

2.7 Per e-mail van 8 juli 2020 heeft mr. Schroeder zich als vertegenwoordiger van de consument bij de verzekeraar gemeld. Mr. Schroeder heeft namens de consument aangevoerd dat de verzekeraar geen titel heeft om het uitgekeerde schadebedrag te vorderen van de consument. Hierop heeft de verzekeraar bij brief van 27 juli 2020 gereageerd door onder meer te verwijzen naar het rechtstreekse vorderingsrecht van een benadeelde op grond van artikel 6 van de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen ('WAM'). De tekst van dit artikel is in de bijlage bij deze uitspraak opgenomen.

2.8 Op 9 juli 2020 heeft de consument de verzekeraar onder verwijzing naar artikel 15 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming ('AVG') verzocht om inzage van zijn persoonsgegevens. Bij brief van 15 september 2020 heeft mr. Schroeder de verzekeraar gewezen op het verzoek om inzage. Op 30 september 2020 heeft de verzekeraar mr. Schroeder medegedeeld dat de afdeling Centraal Relatiebeheer hierover contact zou opnemen met de consument. Uit de brief van de verzekeraar van 3 december 2020 volgt dat op 2 november 2020 aan het inzagerecht is voldaan. Voor de verlate reactie heeft de verzekeraar de consument zijn excuses aangeboden.

De klacht en vordering

2.9 De klacht van de consument bestaat uit drie onderdelen:

1) De verzekeraar stelt ten onrechte dat hij een vordering op de consument heeft. De verzekeraar beroept zich daarbij op een eigen beoordeling van de aansprakelijkheid van de consument bij het ongeval. De consument betwist de aansprakelijkheid voor de aanrijding. Zowel de verzekeraar als de tegenpartij beschikt niet over een vonnis van een rechter, waarbij de aansprakelijkheid van de consument in rechte is komen vast te staan.

2) De consument betwist de hoogte van de door de tegenpartij gestelde schade. Ook over dit punt moet een rechter beslissen. De tegenpartij heeft de consument niet in rechte betrokken, zodat de verzekeraar niet over een titel beschikt om tot uitkering van het gestelde schadebedrag over te gaan.

3) De consument heeft op 9 juli 2020 bij de verzekeraar een inzageverzoek ingediend. De verzekeraar heeft niet binnen de wettelijke termijn op het inzageverzoek van de consument van 9 juli 2020 gereageerd, wat onrechtmatig is. Reeds op deze grond moet de klacht van de consument gegrond worden verklaard. Door de consument niet in het bezit te stellen van de op de zaak betrekking hebbende stukken, heeft de verzekeraar het recht van hoor en wederhoor geschonden.

Ad 1) en 2)

2.10 Dat een benadeelde op grond van artikel 6 lid 1 WAM een eigen vorderingsrecht heeft op de verzekeraar door wie de aansprakelijkheid volgens deze wet is gedekt, neemt niet weg dat de consument, en daarmee de verzekeraar, slechts door de tegenpartij kan worden aangesproken indien en voor zover de tegenpartij schade heeft geleden als gevolg van onrechtmatig handelen van de consument. De tegenpartij noch de verzekeraar heeft de consument daarover in rechte aangesproken. Een voorbeeld van een dergelijke rechtsgang is te vinden op ECLI:NL:RBROT:2017:10392. Er zijn eerder ook tal van geschillen aan de commissie voorgelegd, waarbij de commissie werd verzocht inhoudelijk te beslissen over de aansprakelijkheid. Hiermee staat vast dat de aansprakelijkheid voor een aanrijding slechts door een externe derde autoriteit kan worden vastgesteld. De verzekeraar kan zich niet beroepen op artikel 6 WAM om zichzelf de bevoegdheid te verlenen om zelf "voor recht" vast te stellen (i) of er sprake is van onrechtmatig handelen van de consument, en (ii) welke schade de tegenpartij heeft geleden. Artikel 6 WAM regelt de rechtsverhouding tussen de tegenpartij en de verzekeraar, maar niet de rechtsverhouding tussen de verzekeraar en de verzekerde. Als de verzekeraar meent dat hij een vordering op de consument heeft, dan zal de verzekeraar de zaak aan de rechter moeten voorleggen. Zonder rechterlijke toets kan de verzekeraar geen vordering jegens de consument geldend maken.

2.11 De verzekeraar doet een beroep op artikel 14 van de voorwaarden, waarin staat dat een schade niet is verzekerd als een verzekerde meer heeft gedronken dan de wettelijk toegestane hoeveelheid alcohol. Dit is de grondslag waarop de verzekeraar de schade op de consument verhaalt. Aan de beoordeling van die grondslag komt men niet toe, nu (nog) niet in rechte vast staat dat de tegenpartij als gevolg van onrechtmatig handelen van de consument schade heeft geleden

2.12 De hiervoor genoemde klachten komen erop neer dat de verzekeraar zich onbevoegdelijk opwerpt als rechterlijke instantie en dat hij de consument met dat standpunt onder druk zet.

2.13 De consument vordert dat de verzekeraar de vordering op de consument intrekt, in ieder geval totdat een rechter zich over de aansprakelijkheid van de consument en de hoogte van de schade van de tegenpartij heeft uitgesproken.

Verder vordert de consument dat de verzekeraar de door de consument gemaakte (rechtsbijstand)kosten voor de procedure bij Kifid vergoedt.

Het verweer

2.14 De verzekeraar heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Inleidende opmerkingen

3.1 Mr. Schroeder heeft in zijn brief van 8 april 2021 aangegeven dat de klacht van de consument niet ziet op de beoordeling van de aansprakelijkheid maar zich beperkt tot de vraag "*of de verzekeraar zichzelf een vordering kan toewijzen*". Volgens mr. Schroeder heeft de klacht van de consument niet de strekking dat de commissie de toedracht van de aanrijding beoordeelt. De commissie zal de consument hierin tegemoet komen door niet te treden in de beoordeling van de aansprakelijkheid voor het ontstaan van de aanrijding en de gevolgen ervan.

3.2 De commissie zal hierna achtereenvolgens aandacht besteden aan de volgende onderwerpen:

1) Heeft de verzekeraar het recht om i) over de aansprakelijkheid voor de aanrijding en de omvang van de gestelde schade te oordelen (overwegingen 3.3 t/m 3.5) en om ii) het aan de tegenpartij uitgekeerde schadebedrag te vorderen van de consument zonder te beschikken over een vonnis waaruit de aansprakelijkheid van de consument blijkt (overwegingen 3.6 en 3.7), en;
2) Heeft de verzekeraar jegens de consument onrechtmatig gehandeld door niet tijdig aan het inzageverzoek te voldoen? (overwegingen 3.9 en 3.10).

Ad 1) sub i) De verzekeraar is regelingsbevoegd

3.3 De commissie volgt de verzekeraar in zijn standpunt dat hij zonder tussenkomst van een rechter op grond van artikel 6 WAM gehouden de schade zelfstandig en actief met de tegenpartij te regelen. De verzekeraar heeft daarbij een behoorlijke mate van vrijheid om de schade te regelen.[1] Bij het regelen van de schade moet de verzekeraar zich wel op een redelijke manier inspannen om de belangen van de consument bij de vaststelling van de mate van zijn (wettelijke) aansprakelijkheid te beschermen.[2]

---

[1] Kifid GC 2020-923 en Kifid GC 2021-0651.
[2] Kifid GC 2018-478, overweging 4.3; Kifid GC 2019-1027, overweging 3.3; Kifid GC 2020-923, overweging 3.2.

De jegens de consument in acht te nemen zorgvuldigheid brengt echter niet mee dat de verzekeraar de schade alleen mag vaststellen en tot vergoeding mag overgaan, als de consument daartegen geen bezwaar heeft.[3] De verzekeraar heeft de wettelijke bevoegdheid om een schade zelfstandig te regelen ook opgenomen in artikel 19 van de voorwaarden.

3.4 Naast de aansprakelijkheid betwist de consument ook de hoogte van de door de tegenpartij gestelde schade. De beoordeling van de omvang van de schade valt echter eveneens onder de in randnummer 3.3 genoemde regelingsbevoegdheid van de verzekeraar, zodat ook hiervoor de tussenkomst van de rechter niet is vereist.

Tussenconclusie

3.5 In het licht van het voorgaande komt de commissie tot de tussenconclusie dat de stelling van mr. Schroeder dat de verzekeraar op grond van artikel 6 WAM geen bevoegdheid toekomt om zelf vast te stellen (i) of sprake is van onrechtmatig handelen door de consument en (ii) hoeveel schade de tegenpartij als gevolg daarvan heeft geleden, geen steun vindt in de wet en de rechtspraak.

Ad 1) sub ii) Mag de verzekeraar het uitgekeerde bedrag terugvorderen van de consument zonder te beschikken over een vonnis waaruit de aansprakelijkheid van de consument blijkt?

3.6 De vraag die de commissie vervolgens moet beantwoorden is of de verzekeraar het aan de tegenpartij uitgekeerde bedrag van de consument mag vorderen zonder te beschikken over een vonnis waaruit de aansprakelijkheid van de consument blijkt. Volgens de verzekeraar heeft de consument artikel 8 van de Wegenverkeerswet 1994 (de tekst is in de bijlage bij deze uitspraak opgenomen) geschonden en brengt dit met zich dat de schade van de tegenpartij op grond van artikel 14 van de voorwaarden niet verzekerd is, zodat de verzekeraar het uitgekeerde schadebedrag op de consument mag verhalen.

3.7 De verzekeraar heeft voor het zoeken van verhaal op de consument geen vonnis van de overheidsrechter nodig waaruit de aansprakelijkheid van de consument voor de schade van de scooterrijder blijkt. Op grond van artikel 15 lid 1 WAM (de tekst is in de bijlage bij deze uitspraak opgenomen) kan de verzekeraar voor het bedrag van de schadevergoeding die is uitgekeerd aan de tegenpartij (hier: de scooterrijder), in beginsel verhaal halen op de aansprakelijke persoon als die schade niet onder de dekking van de verzekering valt.[4] In het artikel staat niet dat de verzekeraar voor het zoeken van verhaal een vonnis van een rechter nodig heeft. Overigens kent de wet het vereiste van een vonnis niet voor het enkel zoeken van verhaal.

---

[3] Kifid CvB 2021-0008, overweging 5.7.

[4] Rechtbank Noord-Holland 30 september 2020, ECLI:NL:RBNHO:2020:8226, overweging 4.3 (te vinden op www.rechtspraak.nl).

Evenmin past dit vereiste bij het wettelijk systeem. Ieder die meent een vordering op een ander te hebben, mag die vordering bij die ander indienen. Dit geldt ook voor de verzekeraar.

3.8 De commissie zal niet de aansprakelijkheid van de consument beoordelen, zoals mr. Schroeder verzocht heeft, maar het standpunt van de verzekeraar dat de consument aansprakelijk is voor het verkeersongeval lijkt, gezien de forse overschrijding van de toegestane hoeveelheid alcohol én het proces-verbaal van de politie, waarin de consument als "*onvast te been*" wordt omschreven, alleszins redelijk.

Ad 2) Te late reactie op het inzageverzoek van de consument (klachtonderdeel 3)

3.9 De verzekeraar heeft erkend dat hij niet tijdig op het inzageverzoek heeft gereageerd, maar betwist dat sprake is van schending van hoor en wederhoor. De verzekeraar heeft zich op een redelijke manier ingespannen voor de belangen van de consument. Voordat de verzekeraar de aansprakelijkheid had erkend, heeft hij telefonisch contact opgenomen met de consument.

3.10 Op een inzageverzoek op grond van artikel 15 AVG moet binnen een termijn van vier weken worden gereageerd. Dat de verzekeraar niet binnen de gestelde termijn aan het verzoek van de consument van 9 juli 2020 heeft voldaan, staat niet ter discussie. De verzekeraar heeft dit ook erkend. De vraag is welk gevolg hieraan moet worden verbonden. De commissie ziet in de overschrijding van de hiervoor genoemde termijn geen aanleiding om aan te nemen dat de belangen van de consument bij de behandeling van de schadeclaim onvoldoende zijn behartigd. Mr. Schroeder heeft niet aangetoond dat sprake is van een verband tussen het inzageverzoek van de consument en de wijze waarop de verzekeraar de aanrijdingskwestie heeft behandeld. Dit klachtonderdeel kan dan ook niet leiden tot toewijzing van de vordering.

Slotsom

3.11 Het hiervoor overwogene leidt tot de conclusie dat de klacht van de consument op alle onderdelen ongegrond is. De vordering zal worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen tot herstel van vergissingen in de uitspraak zoals schrijffouten, een verkeerde naam/datum of rekenfouten. De beslissing van de geschillencommissie in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Binnen een maand na de verzenddatum van de uitspraak kunt u een schriftelijk verzoek indienen om de uitspraak aan te vullen als u vindt dat de geschillencommissie niet heeft beslist over alle onderdelen van uw vordering. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de geschillencommissie in haar uitspraak niet uitdrukkelijk al uw argumenten, ter onderbouwing van uw vordering, heeft behandeld. Meer informatie hierover staat in artikel 40 van het reglement van de geschillencommissie, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Bijlage I - Relevante wettelijke bepalingen

Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen

Artikel 6

1. De benadeelde heeft de verzekeraar door wie de aansprakelijkheid volgens deze wet is gedekt, een eigen recht op schadevergoeding. Dit eigen recht kan evenwel niet worden uitgeoefend indien een fonds of fondsen zijn gevormd overeenkomstig artikel 1220 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek. Het tenietgaan van zijn schuld aan de verzekerde bevrijdt de verzekeraar niet jegens de benadeelde, tenzij deze is schadeloos gesteld.

2. Indien er bij een ongeval of een gebeurtenis meer dan een benadeelde is en het totaalbedrag van de verschuldigde schadeloosstellingen de verzekerde som overschrijdt, worden de rechten van de benadeelden tegen de verzekeraar naar evenredigheid teruggebracht tot het beloop van die som. Niettemin blijft de verzekeraar die, onbekend met het bestaan van vorderingen van andere benadeelden, te goeder trouw aan een benadeelde een groter bedrag dan het aan deze toekomende deel heeft uitgekeerd, jegens die anderen of, indien een fonds of fondsen zijn gevormd overeenkomstig artikel 1220 van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek, jegens degene die dat fonds of die fondsen heeft gevormd slechts gehouden tot het beloop van het overblijvende gedeelte van de verzekerde som.

Artikel 15

1. De verzekeraar die ingevolge deze wet de schade van een benadeelde geheel of ten dele vergoedt, ofschoon de aansprakelijkheid voor die schade niet door een met hem gesloten verzekering was gedekt, heeft voor het bedrag der schadevergoeding verhaal op de aansprakelijke persoon. Het bepaalde in de vorige zin geldt niet ten aanzien van de aansprakelijke persoon, die niet is de verzekeringnemer, tenzij hij niet te goeder trouw mocht aannemen dat zijn aansprakelijkheid door een verzekering was gedekt.

2. De verzekeraar kan zich bovendien voor de gevallen waarin hij volgens de wet of de verzekeringsovereenkomst gerechtigd mocht zijn de uitkering te weigeren of te verminderen, een recht van verhaal voorbehouden tegen de verzekeringnemer, en indien daartoe grond bestaat, tegen de verzekerde die niet is de verzekeringnemer.

Wegenverkeerswet 1994

Artikel 8

1. Het is een ieder verboden een voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen, terwijl hij verkeert onder zodanige invloed van een stof, waarvan hij weet of redelijkerwijs moet weten, dat het gebruik daarvan - al dan niet in combinatie met het gebruik van een andere stof - de rijvaardigheid kan verminderen, dat hij niet tot behoorlijk besturen in staat moet worden geacht.

2. Het is een ieder verboden een voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank, dat:
   a. het alcoholgehalte van zijn adem bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan 220 microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, dan wel
   b. het alcoholgehalte van zijn bloed bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan 0,5 milligram alcohol per milliliter bloed.

Bijlage II – Relevante bepalingen uit de voorwaarden

*"**5. Autoverzekering***
Wettelijke aansprakelijkheid (PAV-RV-01-181)

Niet verzekerd

14. Wanneer is schade door de auto niet verzekerd?
(…)
***De bestuurder heeft alcohol of drugs gebruikt**.*

- *Hij heeft meer alcohol in het bloed of de adem dan wettelijk mag.*
- *Hij werkt niet mee aan een blaastest of bloedtest.*
- *Hij heeft medicijnen gebruikt die invloed kunnen hebben op de rijvaardigheid.*
- *Hij heeft drugs gebruikt die invloed kunnen hebben op de rijvaardigheid*

19. Wie regelt de schade?
***Wij regelen de schade en hebben hierbij de leiding**.*

- *Wij mogen de ander rechtstreeks betalen.*
  - *Wij doen dit alleen als we zeker zijn dat we de ander moeten betalen.*
- *Wij mogen afspraken maken met de ander."*